

Sygn. akt III AUa 490/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 listopada 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Antonina Grymel
Sędziowie	SSA Lena Jachimowska SSO del. Marek Sidelko (spr.)
Protokolant	Beata Kłosek

po rozpoznaniu w dniu 18 listopada 2016r. w Katowicach

sprawy z odwołania J. C. (J. C.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji ubezpieczonego J. C.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Katowicach z dnia 26 stycznia 2016r. sygn. akt X U 744/15

1. zmienia zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu J. C. prawo do emerytury, poczynając od dnia 1 października 2014 r.

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na rzecz ubezpieczonego J. C. kwotę 390 zł (trzysta dziewięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.

/-/ SSA L.Jachimowska /-/ SSA A.Grymel /-/ SSO del. M.Sidelko

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 490/16

UZASADNIENIE

Ubezpieczony J. C. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 25 marca 2015r. o odmowie przyznania mu prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Ubezpieczony

podniósł, że wbrew twierdzeniom organu rentowego legitymuje się ponad 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania wskazując, iż wbrew stanowisku ubezpieczonego podane przez niego okresy pracy nie mogą być uznane za zatrudnienie w warunkach szczególnych.

Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z dnia 26 stycznia 2016r., sygn. akt X U 744/15 oddalił odwołanie.

Sąd Okręgowy ustalił, że ubezpieczony J. C. (ur. (...)) w dniu 27 października 2014r. wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o emeryturę. Ubezpieczony nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego.

W okresie od 1 września 1971r. do 30 czerwca 1977r. oraz od 15 kwietnia 1980r. do 9 stycznia 1987r. ubezpieczony był zatrudniony w Spółdzielni Kółek Rolniczych w M., jako kierowca ciągnika - traktorzysta. Ubezpieczony prowadził traktor - model (...) lub (...), wykonywał nim zlecenia transportowe i prace polowe, które rozpoczynały się w kwietniu i trwały do października. W tym okresie ubezpieczony wykonywał zarówno prace polowe jak i transportowe. Poza okresem prac polowych ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał tylko prace transportowe: transportował łupkę w obszarze gminy M.. W okresie zatrudnienia ubezpieczonego Spółdzielnia Kółek Rolniczych posiadała około 30-40 traktorów i zatrudniała 30,40 traktorzystów.

W okresie od 14 stycznia 1987r. do 31 sierpnia 1994r. ubezpieczony był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Spółdzielni (...)

w P. na stanowisku kierowcy - mechanika. Faktycznie wykonywał obowiązki kierowcy samochodu ciężarowego marki S. o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, prowadził również autobusy o liczbie miejsc ok. 40 przewożąc pracowników Spółdzielni. Samochodem ciężarowym ubezpieczony przewoził materiały budowlane. Spółdzielnia posiadała 7 samochodów ciężarowych marki S., 3 autobusy o liczbie miejsc powyżej 15, samochody dostawcze marki Ż. i N.. Ubezpieczony sporadycznie prowadził samochody dostawcze, gdy zachodziła taka potrzeba (raz, dwa razy w miesiącu). Ubezpieczony bardzo rzadko wykonywał czynności mechanika, tylko w przypadku awarii prowadzonego przez niego samochodu. Innych samochodów nie naprawiał. Pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, jako kierowca autobusu i samochodu ciężarowego marki S.. Spółdzielnia nie wydawała świadectw pracy w warunkach szczególnych.

Od 15 kwietnia 1997r. do 10 listopada 1999r. ubezpieczony pozostawał w zatrudnieniu w (...) Sp. z o.o. w T. w charakterze kierowcy, w pełnym wymiarze czasu pracy. Ubezpieczony prowadził samochód ciężarowy marki V. o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 t., którym przewoził okna i elementy do produkcji okien. Spółka (...) nie wydawała świadectw pracy w warunkach szczególnych.

Zaskarżoną decyzją z dnia 25 marca 2015r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych stwierdzając, iż nie udokumentował 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Sąd Okręgowy stwierdził, że zgodnie z art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2015r., poz. 748) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (ust. 1).

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku

o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

Przy ustalaniu podstawy obliczenia emerytury ubezpieczonego, który złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa, składki na ubezpieczenie emerytalne, zaewidencjonowane na jego koncie w Zakładzie, zwiększa się przez pomnożenie wskaźnikiem korygującym 19,52/12,22, stanowiącym stosunek pełnej wysokości składki na ubezpieczenie emerytalne do wysokości zaewidencjonowanej na koncie ubezpieczonego w Zakładzie (ust. 3).

Z mocy art. 32 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 powoływanej ustawy. Dla celów ustalenia uprawnień do emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu

na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. W myśl art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej obniżony wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Do przepisów tych należy zaliczyć rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r., poz. 43). Stosownie do § 4 ust. 1 przywołanego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,

2. (skreślony),

3. ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W niniejszej sprawie nie było spornym, iż ubezpieczony spełnia przesłankę 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego na dzień 1 stycznia 1999r. Z dniem (...) ukończył 60 lat. Nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Spornym pozostawała wyłącznie kwestia legitymowania się przez niego na dzień 1 stycznia 1999r. 15-letnim okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach.

W wyroku z 3 grudnia 2013r. (sygn. akt I UK 172/13, Lex nr 1467147)

Sąd Najwyższy dokonując oceny okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Spółdzielni Kółek Rolniczych, w której wnioskodawca obsługiwał ciągniki U. i F. oraz koparko-spycharkę (...) wykonując prace polowe oraz prace transportowe uznał, iż Sąd Apelacyjny prawidłowo nie zaliczył do prac wykonywanych w szczególnych warunkach prac polowych, przy których był zatrudniony wnioskodawca, jako obsługujący ciągniki i spycharko-ładowarkę. Sąd Najwyższy wskazał, iż prace transportowe wykonywane przez wnioskodawcę, jako kierowcę ciągników można zaliczyć do prac w transporcie, a zatem do prac objętych działem VIII poz. 3 wykazu A mimo, że pracował on w spółdzielni rolniczej, a nie w przedsiębiorstwie transportowym, jednakże nie ma żadnych podstaw do potraktowania prac polowych, jako prac w transporcie. Wymienienie w wykazie A, dziale VIII pod pozycją 3 prac kierowców ciągników i kombajnów nie oznacza, że należy uznać za pracę

w szczególnych warunkach kierowanie tymi pojazdami przy jakichkolwiek zadaniach, a nie tylko transportowych. Prace uznane za wykonywane w warunkach szczególnych bez względu na miejsce i rodzaj zostały wymienione w dziale XIV zatytułowanym "prace różne". Tak zostały ujęte np. prace przy spawaniu czy naprawie pomp wtryskowych. Inne działy wykazu obejmują wymienione w nich prace w powiązaniu z rodzajami zakładów pracy lub ich częściami. Nie można uznać, że praca kierującego ciągnikiem jest zawsze pracą "w transporcie", nawet, jeżeli kierujący niczego nie transportuje, lecz wykonuje przy pomocy ciągnika prace polowe.

Podzielając wyżej przytoczony pogląd Sądu Najwyższego, Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie w świetle wyników postępowania dowodowego uznał, iż ubezpieczony nie wykazał 15-letniego okresu stażu pracy w warunkach szczególnych na dzień 1 stycznia 1999r.

Ubezpieczony domagał się zaliczenia do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia: od 1 września 1971r. do 30 czerwca 1977r. oraz od 15 kwietnia 1980r. do 9 stycznia 1987r. w Spółdzielni Kółek Rolniczych w M., od 14 stycznia 1987r. do 31 sierpnia 1994r. w Spółdzielni (...) w P. oraz okresu od 15 kwietnia 1997r. do 31 grudnia 1998r. w (...) Sp. z o.o. w T..

Zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa dla oceny czy pracownik pracował w szczególnych warunkach nie ma znaczenia nazwa zajmowanego stanowiska, tylko rodzaj powierzonych mu prac, rzeczywiście wykonywanych zadań (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5.06.2012r., sygn. II UK 277/11, Lex 1214997, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 21.03.2013r., sygn. III AUa 1613/12, Lex nr 1305951, z dnia 16.08.2012r. sygn. III AUa 2500/11, Lex nr 1236517). Dowodem potwierdzającym zatrudnienie pracownika w warunkach szczególnych są nie tylko świadectwa wykonywania prac w tych warunkach wydane przez pracodawcę. Okresy pracy w szczególnych warunkach mogą być wykazywane przed sądem wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi przez Kodeks postępowania cywilnego, a w szczególności dokumentami z osobowych akt pracowniczych, zeznaniami świadków, wyjaśnieniami stron. W postępowaniu odwoławczym nie mają zastosowania ograniczenia dowodowe, którymi związany jest organ rentowy (tak Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 2.08.2012r., sygn. III AUa 2677/11, Lex nr 1213891).

Jak wynika z ustalonych w sprawie okoliczności faktycznych ubezpieczony w okresie zatrudnienia w Spółdzielni (...) w P. i w okresie zatrudnienia w (...) sp. z o.o. w T. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace określone Wykazem A dział VIII pkt 2 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r., poz. 43), jako kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony (w (...) sp. z o.o.) oraz kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony i kierowcy autobusu o liczbie miejsc powyżej 15 (w Spółdzielni (...) w P.). Czynności te wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wykonywanie przez ubezpieczonego innych czynności (sporadyczne prowadzenie samochodów dostawczych marki Ż. i N.) w marginalnym zakresie (raz/dwa razy na miesiąc) pozostaje bez istotnego znaczenia dla oceny charakteru wykonywanej przez ubezpieczonego pracy. Jak bowiem wynika z wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 2009r. (II UK 333/08; LEX nr 1001310) w spornych przypadkach - uwzględnienie okresów wykonywania pracy szkodliwej lub uciążliwej wymaganej do przyznania emerytury w niższym wieku emerytalnym - następuje po ustaleniu rzeczywistego zakresu obowiązków oraz wykonywania bezpośrednio i stale szkodliwego zatrudnienia, tyle, że ocena prawna tych ustaleń powinna być racjonalna, bez stosowania "aptekarskiej" miary lub "stopera w rękę".

Zatem okres zatrudnienia ubezpieczonego od 14 stycznia 1987r. do 31 sierpnia 1994r. i od 15 kwietnia 1997r. do 31 grudnia 1998r. (łącznie 8 lat, 5 miesięcy i 11 dni) podlegał zaliczeniu do stażu pracy w warunkach szczególnych.

Wbrew stanowisku ubezpieczonego jego okres zatrudnienia w Spółdzielni Kółek Rolniczych w M. nie może być w całości zaliczony do okresu pracy w warunkach szczególnych.

Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach czy szczególnym charakterze powinno być stwierdzone przez pracodawcę w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze bądź w świadectwie pracy. Oczywistym jest przy tym, że świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub świadectwo pracy nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu

art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast świadectwo traktuje się w postępowaniu sądowym, jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie

(tak Sąd Najwyższy w wyroku z 16 czerwca 2009 r., I UK 24/09, LEX nr 518067). Oznacza to, iż świadectwo pracy potwierdzające wykonywanie zatrudnienia

w warunkach szczególnych, jak każdy dokument nieurzędowy w rozumieniu art. 244

§ 1 i 2 k.p.c. podlega kontroli Sądu zarówno, co do prawidłowości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej (tak Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z 10 września 2013r., III AUa 310/13, Lex nr 1378578).

Pomimo wydania ubezpieczonemu przez Spółdzielnię Kółek Rolniczych

w M. w dniu 11 lipca 2014r. świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach obejmującego okres od 1 września 1971r. do 30 czerwca 1977r.

i od 15 kwietnia 1980r. do 9 stycznia 1989r. powyższy okres nie podlega zaliczeniu

w całości do okresu pracy w warunkach szczególnych. Jak wynika

z zeznań świadka S. S. – współpracownika ubezpieczonego z okresu zatrudnienia w Spółdzielni Kółek Rolniczych w M. - ubezpieczony w okresie zatrudnienia w Spółdzielni wykonywał prace transportowe oraz prace polowe.

W sezonie prac polowych, który jak zeznał świadek rozpoczynał się w kwietniu i trwał do października każdego roku, ubezpieczony prowadząc traktor wykonywał zarówno prace polowe jak i prace transportowe. Tylko w okresie poza sezonem prac polowych ubezpieczony wykonywał wyłącznie zlecenia transportowe. Wykonywanie przez niego prac polowych i transportowych potwierdziła także Spółdzielnia Kółek Rolniczych w M. w piśmie z dnia 5 marca 2015r. Wykonywanie prac polowych potwierdził także sam ubezpieczony zarówno w odwołaniu jak i swoich zeznaniach.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy stwierdził, iż ubezpieczony będąc zatrudnionym w Spółdzielni Kółek Rolniczych nie wykonywał stale i pełnym wymiarze czasu pracy prac transportowych przez okres 7 miesięcy w skali roku

(od kwietnia do października), albowiem w tym okresie obok prac transportowych wykonywał także prace polowe, niestanowiące pracy w transporcie,

a zatem niepodlegające zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych.

W konsekwencji Sąd I instancji stwierdził, iż z okresu zatrudnienia ubezpieczonego

w Spółdzielni Kółek Rolniczych w M. zaliczeniu do stażu pracy w warunkach szczególnych podlega wyłącznie okres poza sezonem prac polowych, gdy wykonywał tylko zlecenia transportowe, tj. okres 5 miesięcy w każdym pełnym roku zatrudnienia. I tak Sąd zaliczył do pracy w warunkach szczególnych:

w 1971r. – 2 miesiące (listopad i grudzień – ubezpieczony podjął pracę 1 września 1971r.), w latach 1972-1976 – po 5 miesięcy z każdego roku, w 1977r. – 3 miesiące (styczeń - marzec 1977r., ubezpieczony był zatrudniony do 30 czerwca 1977r.),

w 1980r. – 2 miesiące (listopad i grudzień – ubezpieczony podjął pracę 15 kwietnia 1980r.), w latach 1981-1986 – po 5 miesięcy z każdego roku, w 1987r. – 9 dni (ubezpieczony był zatrudniony do 9 stycznia 1987r.), łącznie 62 miesiące i 9 dni,

tj. 5 lat, 2 miesiące i 9 dni.

Doliczając zatem powyższy okres do ustalonego powyżej okresu pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych w wymiarze 8 lat, 5 miesięcy i 11 dni Sąd stwierdził, iż nie wykazał on na dzień 1 stycznia 1999r. 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (lecz jedynie 13 lat, 7 miesięcy i 20 dni).

Z tych względów Sąd Okręgowy uznając, iż ubezpieczony nie spełnia przesłanek prawa do emerytury z art. 184 ustawy emerytalnej, odwołanie, jako nieuzasadnione na zasadzie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił.

W apelacji od wyroku ubezpieczony zaskarżając wyrok w całości, zarzucił naruszenie prawa materialnego przez jego błędną wykładnię.

Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie prawa do emerytury dla osób zatrudnionych w szczególnych warunkach i szczególnym charakterze oraz o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego wg norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Katowicach, przy uwzględnieniu kosztów postępowania apelacyjnego, jako części kosztów procesu.

W uzasadnieniu podniósł, że znanym jest fakt, iż prace ciągnikiem przy robotach polowych odbywają się w znacznie trudniejszych warunkach terenowych, niż prace transportowe ciągnikiem po drogach asfaltowych.

Liczba wstrząsów, drgań, podskoków ciągnika przy pracach polowych jest nieporównywalnie większa, niż jazda ciągnikiem po powierzchniach gładkich. Znacznie większy wpływ na organizm pracownika prac polowych niż pracy transportowej i prace te są bardziej szkodliwe dla zdrowia pracownika.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie, jednakże z innych niż wskazano, powodów.

Ubezpieczony domagał się zaliczenia do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia: od 1 września 1971r. do 30 czerwca 1977r. oraz

od 15 kwietnia 1980r. do 9 stycznia 1987r. w Spółdzielni Kółek Rolniczych

w M., od 14 stycznia 1987r. do 31 sierpnia 1994r. w Spółdzielni (...) w P. oraz okresu od 15 kwietnia 1997r. do 31 grudnia 1998r.

w (...) Sp. z o.o. w T..

Podzielić należy stanowisko Sądu Okręgowego, że ubezpieczony w okresie zatrudnienia w Spółdzielni (...) w P. i w okresie zatrudnienia w (...) sp. z o.o. w T. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace określone Wykazem A dział VIII pkt 2 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Zatem okres zatrudnienia ubezpieczonego od 14 stycznia 1987r. do 31 sierpnia 1994r. i od 15 kwietnia 1997r. do 31 grudnia 1998r. (łącznie 8 lat, 5 miesięcy

i 11 dni) podlegał zaliczeniu do stażu pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych.

W zakresie zaś zatrudnienia w Spółdzielni Kółek Rolniczych w M. pogląd winien zostać zweryfikowany w stosunku do okresu od 1 września 1971r. do 30 czerwca 1977r., który podlega w całości zaliczeniu do okresu pracy w warunkach szczególnych.

Przywołać należy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2010r., sygn. akt II UK 219/09, w którym okres zasadniczej służby wojskowej odbytej w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zalicza się do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 32 ust. 1 ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS), jeżeli pracownik w ustawowym terminie zgłosił swój powrót do tego zatrudnienia. Zawarte w art. 32 ust. 4 ustawy z 1998r. o emeryturach i rentach z FUS odesłanie do przepisów dotychczasowych, sankcjonujących obowiązywanie rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), można odnosić tylko do tych przepisów rozporządzenia, które regulują materię określoną w przepisie ustawy, a więc wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk, oraz warunki, na jakich osobom wykonującym te prace przysługuje prawo do emerytury. Zachowały zatem moc przepisy § 4 - 8a określające wiek emerytalny i okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach pracowników wykonujących prace wyszczególnione w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, przepisy § 9 - 15 określające wiek emerytalny i warunki przechodzenia na emeryturę osób zatrudnionych w szczególnym charakterze, a ponadto przepis § 3 określający ogólny wymagany okres zatrudnienia oraz przepis § 2 ust. 1 stanowiący, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Nie sposób uznać, że w wykluczono obowiązywanie § 19 ust. 2 rozporządzenia.

W uzasadnieniu Sąd Najwyższy wskazał, że praca ubezpieczonego (w rozpatrywanej przez Sąd Najwyższy sprawie) - przed powołaniem do odbycia zasadniczej służby wojskowej i po jej zakończeniu - stanowiła pracę zaliczoną do pierwszej kategorii zatrudnienia według załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 1956r. w sprawie zaliczania pracowników do kategorii zatrudnienia dział XIX, poz. 2 - Przemysł okrętowy. W myśl § 5 zdanie drugie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 1956r., jeżeli pracownik bezpośrednio przed okresami wymienionymi w art. 8 dekretu wykonywał zatrudnienie w I kategorii, okresy te zalicza się tak jak zatrudnienie w I kategorii zatrudnienia. Jednym z okresów wymienionych w art. 8 ust. 1 dekretu z dnia 25 czerwca 1954 r. była służba w Wojsku Polskim po dniu 1 listopada 1918 r. (pkt 4). Zatem stosownie do tych przepisów okres zasadniczej służby wojskowej ubezpieczonego zaliczał się do pracy w pierwszej kategorii zatrudnienia. W dniu 1 stycznia 1980r. weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 maja 1979r. w sprawie I kategorii zatrudnienia (Dz. U. Nr 13, poz. 86 ze zm.), a jego § 9 stanowił, że pracownicy, którzy z tytułu zaliczenia ich pracy do pierwszej kategorii zatrudnienia nabyli uprawnienia na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, zachowują te uprawnienia. Kolejne rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) zasadę tę powtórzyło w § 19 ust. 2. Zgodnie z nim prace dotychczas zaliczone do I kategorii zatrudnienia w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 4 maja 1979r. w sprawie pierwszej kategorii zatrudnienia (Dz. U. z 1979 r. Nr 13, poz. 86 i z 1981 r. Nr 32, poz. 186) uważa się za prace wykonywane w szczególnych warunkach, o których mowa w § 4.

Nietrudno zauważyć analogicznych odniesień do niniejszej sprawy.

Praca, bowiem ubezpieczonego w okresie od 1 września 1971r. do 30 czerwca 1977r. stanowiła pracę zaliczoną do I kategorii zatrudnienia według załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 1956r. w sprawie zaliczania pracowników do kategorii zatrudnienia dział XVII – Rolnictwo i leśnictwo poz. 1 traktorzyści. Skoro, zatem

ubezpieczony pracę traktorzysty wykonywał w okresie obowiązywania cytowanego rozporządzenia, to podlegała ona zaliczeniu do I kategorii zatrudnienia.

Stosownie zaś do § 9 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 maja 1979r. w sprawie I kategorii zatrudnienia pracownicy, którzy z tytułu zaliczenia ich pracy do I kategorii zatrudnienia nabyli uprawnienia na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, zachowują te uprawnienia. W dalszym okresie zgodnie z § 19 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze prace dotychczas zaliczone do I kategorii zatrudnienia uważa się za prace wykonywane w szczególnych warunkach.

Wobec powyższego okres pracy ubezpieczonego od 1 września 1971r. do 30 czerwca 1977r. winien podlegać zaliczeniu w całości, nie zaś przy ograniczeniu tylko do sezonu zimowego.

W efekcie przy przyjęciu okresu zatrudnienia ubezpieczonego od 14 stycznia 1987r. do 31 sierpnia 1994r. i od 15 kwietnia 1997r. do 31 grudnia 1998r. - łącznie 8 lat, 5 miesięcy i 11 dni, po doliczeniu okresu od 1 września 1971r. do 30 czerwca 1977r. – 5 lat i 10 miesięcy oraz uznanego przez Sąd Okręgowy w okresach zimowych od 15 kwietnia 1980r. do 9 stycznia 1987r. łącznie 2 lata, 8 miesięcy i 9 dni - daje to w sumie 16 lat, 11 miesięcy i 20 dni, co pozwala przyjąć, że ubezpieczony wykazał na dzień 1 stycznia 1999r. 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Z uwagi na powyższe Sąd Apelacyjny orzekł zgodnie z art. 386 § 1 k.p.c.

O kosztach orzeczono zgodnie z art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. przyjmując stawkę minimalną w kwocie 360 złotych (§ 9 ust. 2 w związku z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych) oraz zwrot opłaty od apelacji w kwocie 30 zł.

/-/ SSA L.Jachimowska /-/ SSA A.Grymel /-/ SSO del. M.Sidelko

Sędzia Przewodniczący Sędzia

ek